

PRESENTACIÓ DEL LLIBRE "LA JUNTA GENERAL DE BRAÇOS DE 1713"

Palau del Parlament, 16 de març de 2009

Deia Voltaire, referint-se als catalans de 1714: "Malgrat el seu valor i amor extrem per la llibertat, han estat subjugats en tots els temps". François-Marie Arouet, més conegut com Voltaire, va ser un dels grans escriptors i filòsofs de la centúria batejada com Segle de les Llums. El 1713, quan els successos desemboquen a Catalunya en la Junta General de Braços, Voltaire és designat secretari de l'ambaixada de França a l'Haia, i uns anys després, coneixedor de la geopolítica del moment, pronuncia aquesta frase que he esmentat sobre els catalans. Voltaire, que de fet era un il·lustrat de l'època, era dels qui quan parlava ho feia clar, i les seves opinions, més aviat liberals, no sempre eren acceptades, com ho demostra el fet que en més d'una ocasió va merèixer una llarga estada a la presó de la Bastilla.

M'ha semblat oportú començar amb aquestes paraules la presentació d'aquesta obra sobre la Junta General de Braços de 1713 i recordar aquesta frase seva, que retrata a la perfecció el sentiment d'un poble –"valerós i amant de la llibertat", diu– i l'esdevenir històric que l'ha marcat des que va perdre les seves llibertats.

Permetin-me, però, abans de cloure els parlaments d'aquest acte, que els traslladi un parell de consideracions més.

En primer lloc, i com ja vinc fent habitualment quan fem actes d'aquesta mena per presentar alguns dels nous textos jurídics d'aquesta acurada col·lecció, voldria remarcar l'alt interès històric, cultural i jurídic que té aquest valuós treball sobre la Junta de Braços de 1713, que a més detalla un dels moments clau i més analitzats de la història de la nostra nació.

No en va, la Junta de Braços, que integraven els estaments eclesiàstic, militar i reial, també dit "popular", i que en realitat actuava en qualitat de Corts Catalanes, es va crear per deliberar, i va decidir l'heroica resistència catalana a les tropes de Felip V durant la Guerra de Successió.

Per tant, aquesta obra que presentem avui és, amb el mèrit que això comporta per als seus autors, una excel·lent radiografia que ens permet veure al detall aquesta

darrera fase de la Guerra de Successió a Catalunya, i també un termòmetre d'una certa precisió que ens marca de manera fidedigna quina era en aquells temps la temperatura econòmica, política, cultural i social del país, i què pensaven, i com actuaven, sobretot, els estaments militar i reial, o popular, representats en la Junta de Braços.

I passa també que repassant alguns d'aquests textos és com si reconeguessis la música que has escoltat en alguna ocasió, potser amb paraules d'historiadors com Joaquim Albareda, Josep Maria Torras, Núria Sales o Pierre Vilar, entre molts altres.

La música de Vilar ens emmarca, per exemple, la situació que devia viure la Junta General de Braços. Deia: "El clergat, el 1713, havia evitat de pronunciar-se per la continuació de la lluita i no havia ajudat de gaire bona gana la política financera de la ciutat. La noblesa, per la seva banda, s'havia dividit: la petita noblesa catalana de vella nissaga oposava instintivament el seu patriotisme a les famílies molt grans, des de feia temps castellanitzades pels enllaços matrimonials, moltes de les quals combatien al costat de Felip V. I el braç reial, o braç popular, és a dir, la representació de la burgesia urbana, fou el que, pels síndics de Barcelona, Solsona, Manresa i Sabadell, féu decidir, per 78 vots contra 43, la lluita a ultrança contra el Borbons."

Per això, si hagués de destacar un aspecte d'aquest laboriós treball recopilador triaria, sens dubte, el valor com a patrimoni històric que representa l'obra. Sobretot per als historiadors, evidentment, però també per a les persones que estan interessades a conèixer les arrels, la lluita, els valors, l'esdevenir i el sentiment del nostre país.

D'altra banda –i com ja s'ha dit, però em fa l'efecte que és important fer-ne especial esment, avui–, l'obra inclou també documentació diplomàtica de l'ambaixador català Pau Ignasi de Dalmases, enviat per les institucions catalanes principalment a Londres el març de 1713, i també una mostra de textos d'institucions catalanes i menorquines que revelen la inquietud per l'evolució de les negociacions d'Utrecht, que van tenir les conseqüències que van tenir i que van perjudicar el futur del país.

Tot plegat fa que parlem d'una edició acurada i treballada a consciència per prestigiosos experts, que mereixen el nostre reconeixement i agraïment per la

tasca que han portat a terme, una feina feta amb rigor i que evidentment mereix ser àmpliament coneguda.

Per tant, no em resta res més que donar les gràcies a tots els qui han fet possible aquesta edició i hi han participat, donar-los les gràcies per l'esforç fet, i en tot cas, ja, convidar-los a la propera presentació d'aquesta prolífera col·lecció, que ja fa vint-i-cinc anys, com ens deia abans el doctor Font, que dura. En tot cas no deixa de ser un motiu d'orgull per al Parlament, i estic segur que també per al Govern de Catalunya, perquè en definitiva ens enllaça amb la història, i no hi ha res millor que projectar-se cap al futur sabent quin és el teu present, però sabent també exactament d'on venim, i aquesta obra ens ho explica tot sovint i molt bé.

Moltes gràcies i molt bona tarda.